

Cemal Süreya ve Tomris Uyar
çevirisiyle

Küçük Prens

Antoine de Saint-Exupéry

Genel Yayın Yönetmeni: Samiye Öz
Yayın Koordinatörü: İpek Şoran
Düzeltili: Şenay Yamaç
Son Okuma: Seda Ateş
Kapak ve İç Tasarım: Utku Lomlu, Lom Creative
“Küçük Prens” Kaligrafisi: Erhan Olcay
Tasarım Uygulama: Nursena Apaydın, Lom Creative

1. Basım: 2017

8. Basım: 3000 adet, Mayıs 2023

ISBN 978-975-07-3621-6

Le Petit Prince, Antoine de Saint-Exupéry

© Can Sanat Yayınları A.Ş., 2017

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak

kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni

olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Can Sanat Yayınları Yapım ve Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.

Yayıncı Sertifika No: 43514

Maslak Mh. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza No: 9/25

Sarıyer, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33

cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

Baskı ve Cilt: Pasifik Ofset; Sertifika No: 12027

Adres: Cihangir Mah. Güvercin Cad. Baha İş Merkezi

A Blok No: 3/1 Z. Kat Avcılar, İstanbul

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY

Küçük Prens

Yazarın kendi resimleriyle

Cemal Süreya & Tomris Uyar
çevirisiyle

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY

Ünlü Fransız romancısı Antoine de Saint-Exupéry, 1900 yılında Fransa’da doğdu. Bir kontun oğluydu. Dört yaşındayken babasını yitirdi. Öğrenimini tamamladıktan sonra pilot oldu. İkinci Dünya Savaşı’na havacı olarak katıldı. 1944 yılında görevli olarak, bir keşif uçağıyla Korsika’dan havalandı, bir daha da dönmedi. Ölümü böyle oldu. Yaşadığı hızlı, yoğun yaşam, romanlarına yansımıştır. “Yaşam, bize bütün kitapların öğrettiğinden daha çoğunu öğretir. Çünkü yaşam, bize karşı direnir. İnsan, ancak engellerle karşılaşp onları aşmaya çalıştıkça kendini tanıyabilir,” der.

En önemli yapıtları arasında *Gece Uçuşu*, *Savaş Pilotu*, *İnsanların Dünyası* sayılabilir. Ama Saint-Exupéry’nin en ünlü, en sevilen yapıtı *Küçük Prens*’tir. Yazar, bu kitabında çocukluğu anlatır, çocuk duyarlığı ile yaşam sorunları arasında sıkı ve ilginç bağlar kurar. İki usta yazar, Cemal Süreya ile Tomris Uyar’ın büyük bir özenle Türkçeye çevirdiğı *Küçük Prens*, gerek taşıdığı özle, gerek anlatımdaki ustalığıyla, dünyanın en beğenilen çocuk klasiklerinden biri olmuştur.

İlkokul, ortaokul çağlarındaki çocuklar kadar, büyüklerin de ellerinden düşürmeyeceğı bir başucu kitabı. Saint-Exupéry’nin kendi çizdiği resimlerle süslediğı bu güzel kitabı kıvançla sunuyoruz.

Léon Werth için

Bu kitabı, koskoca bir adama adadığım için küçüklerden beni bağışlamalarını dilerim. Ama önemli bir özürüm var: Şimdiye kadar bu adamdan daha iyi bir başka dostum olmadı. İkinci özürüm de şu: Bu adam, her şeyi değerlendirebilir. Çocuklar için yazılmış kitapları bile. Sonra üçüncü bir özürüm daha var: Bu adam Fransa'da oturuyor şimdi, aç, üstelik açıkta. Avutulmak ister. Bütün bu sayıp döktüğüm özürler yetmezse ben de kitabımı onun bir zamanki çocukluğuna adarım tabii. Bütün koca adamlar bir zamanlar çocuktular (gerçi aralarında bunu hatırlayanlara az rastlanır ya.) İşte gerekli değişikliği yapıyorum:

Çocukluk günlerindeki Léon Werth için

Altı yaşındayken bir gün, balta girmemiş ormanlar üstüne yazılmış “Yaşanmış Öyküler” adlı bir kitapta müthiş bir resim görmüştüm. Bir hayvanı yutmakta olan bir boa yılanını gösteriyordu. Resmin kopyası işte yukarıda.

Kitapta şöyle deniyordu: “Boa yılanları avlarını çiğnemediği gibi yutuverirler. Sonra da yerlerinden kımlıdayamaz, sindirimleri için gerekli altı ayı uyumakla geçirirler.”

Orman serüvenleri üstüne derin derin düşünmeye başladım. Biraz uğraştıktan sonra ben de renkli bir kalemle ilk resmimi yapmayı başardım.

Resim No. 1

Aşağıdaki gibiydi:

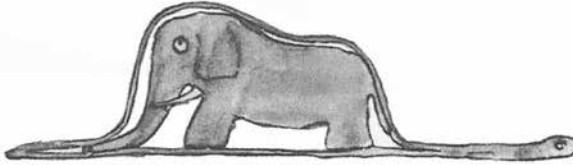

Yapıtımı büyüklere göstererek resimden korkular mı diye sordum.

Dediler ki, “Şapkadan da korkulur mu hiç?”

Oysa ben şapka değil, bir fili sindirmekte olan bir boa yılanı çizmiştim. Büyükler anlayabilsin diye bu kez ikinci bir resimde boa yılanının içini de çizdim. Büyüklere bir şeyi açıklamazsanız olmaz.

Resim No. 2 şöyle oldu:

Büyükler boa yılanlarını içten ve dıştan gösteren resimleri bir yana bırakıp tarih, coğrafya, aritmetik ve dilbilgisiyle ilgilenmemi öğütlediler. Böylelikle daha altı yaşında, bana parlak bir gele-

Büyükler hiçbir
şeyi tek başlarına
anlayamıyorlar,
onlara durmadan
açıklamalar yapmak
da çocuklar için sıkıcı
oluyor doğrusu.

cek sunan resim sanatından vazgeçtim. Resim No. 1 ve Resim No. 2'nin uğradığı başarısızlık hevesimi kırmıştı. Büyükler hiçbir şeyi tek başlarına anlamıyorlar, onlara durmadan açıklamalar yapmak da çocuklar için sıkıcı oluyor doğrusu.

Başka bir iş tutmalıydım, pilotluğa merak sardım. Dünyanın her yerinde biraz uçuş yaptım. Coğrafyanın da bana yararı olmadı değil. Bir bakışta Çin midir, Arizona mıdır ayırt edebilirim. Gece yolunu şaşırınca bu konudaki bilgisi insana destek oluyor.

Hayatım boyunca bir sürü önemli kişiyle bir sürü ilişkim oldu. Büyükler arasında bir sürü yıl geçirdim. Çok yakından tanıdım onları. Yine de ilk görüşlerim pek değişmedi.

Zekâsı azıcık parlak görünen birine rastladığımda yanımdan eksik etmediğim Resim No. 1'i çıkarıyor, deneyimi uyguluyordum. Gerçekten kavrayışlı biri mi değil mi anlamaya çalışıyordum. Ama hepsinin verdiği karşılık birdi:

“Şapka.”

Tabii ben de artık onlara ne boa yılanlarından ne balta girmemiş ormanlardan ne de yıldızlardan söz açıyordum. Onların düzeyine iniyordum. Briç, diyardım, golf, politika, kıravat mıravat. Onlar da böylesine akli başında biriyle tanıştıklarına bayağı seviniyorlardı.

II

İşte böyle, altı yıl önce, Büyük Çöl üstünde uçacağım kazaya uğrayana kadar, içimi dökecek gerçek bir dostum olmadan yapayalnız yaşadım. Motorunun bir parçası kırılmıştı. Uçakta ne makinist ne de yoleu bulunduğundan bu güç onarım işinin üstesinden tek başıma gelmeye hazırlandım. Benim için bir ölüm kalım savaşıydı bu. Yanımda çok çok bir haftalık içme suyu vardı.

İlk gece, en yakın köyden bin mil uzakta, çölde uyudum. Okyanusun ortasında sal üstünde kalmış bir gemiciden daha yalnızdım. Gün doğup da tuhaf, incecik bir sesle uyandığım zaman nasıl şaşırıldığımı varın siz düşünün artık. Ses:

İŞTE SONRADAN BAŞARABİLDİĞİM
KADARIYLA YAPTIĞIM PORTRESİ

“Lütfen,” diyordu, “bir koyun çizer misiniz?”

“Ne!”

“Bir koyun çiz bana.”

Beynimden vurulmuşçasına yerimden fırladım. Gözlerimi ovuşturdum iyice. Her yanı gözden geçirdim. Karşımda beni ciddi ciddi süzen, küçük, eşi görülmedik biri duruyordu. İşte sonradan başarabildiğim kadarıyla yaptığım portresini yan sayfada sunuyorum. Kuşkusuz, bizim resim sevimlilik yönünden modelinden kat kat aşağıdır.

Ama bu benim suçum değil. Büyükler altı yaşımdayken resim sanatına karşı hevesimi kırmışlardı. Boa yılanlarının içten ve dıştan görünüşlerini saymazsak hiçbir şey çizmeyi öğrenmemiştim.

Gördüklerim karşısında gözlerim faltaşı gibi açılmıştı. Unutmayın ki en yakın köyden bin mil uzakta bulunuyordum. Bizim küçükse ne çölde yolunu şaşırmaşa benziyordu ne de yorgunluktan, açlıktan, susuzluktan ya da korkudan bayılacak gibiydi. En yakın yerleşim merkezinden bin mil uzakta, çölün ortasında kalmış bir çocuk izlenimini de uyandırmıyordu hiç. Dilimi toparlayınca:

“Peki,” dedim, “ne yapıyorsun burada?”

Alçak sesle ve çok önemli bir şey söylüyormuş gibi aynı sözleri tekrarladı:

“Lütfen bir koyun çizer misin bana?”

Bir olaydaki gizlilik payı belirli düzeyi aştıktan sonra eliniz kolunuz bağlanır. İnanmayacaksınız

ama en yakın köyden bin mil uzakta ve ölümle her an yüz yüze olduğum halde cebimden bir parça kâğıt ve bir dolmakalem çıkardım. Tam o sırada şimdiye kadar yalnız tarih, coğrafya, aritmetik ve dilbilgisiyle uğraştığım aklıma geldi ve bizim küçüğe (biraz da üzülerek) resim yapmayı beceremediğimi söyledim.

“Ne zararı var canım,” dedi, “bir koyun çiziver.”

Aksi gibi şimdiye kadar hiç koyun resmi yapmamıştım. İster istemez sık sık yaptığım iki resimden birini çizdim. Yani boa yılanının dıştan görünüşünü. Ama bizimki:

“Yoo! Yooo!” demesin mi, “Boanın içindeki bir fil istemiyorum. Boa çok tehlikeli bir yaratıktır. File gelince o da çok yer kaplar. Bizim oralarda her şey küçücüktür. Bir koyun istiyorum aslında. Bir koyun çizsene bana.”

Çizdim koyunu. Resmi iyice inceledi, sonra:

“Olmadı,” dedi, “bu daha şimdiden çok zayıf, hasta bir koyun. Bir tane daha çiz.”

Ben de bir tane daha çizdim.

Dostum tatlı tatlı, hoşgörülle gülümsedi:

Boanın içindeki
bir fil istemiyorum.
Boa çok tehlikeli bir
yaratıktır. File gelince
o da çok yer kaplar.
Bizim oralarda her şey
küçücüktür. Bir koyun
istiyorum aslında. Bir
koyun çizsene bana.

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

 CAN
ÇOCUK

*“Hoşça git,” dedi tilki. “Vereceğim sır çok basit:
İnsan ancak yüreğiyle baktığı zaman doğruyu görebilir.
Gerçeğin mayası gözle görülmez.”
Küçük Prens unutmamak için tekrarladı:
“Gerçeğin mayası gözle görülmez.”*